

15.11.24

8-А клас

Історія України

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Берестейська унія. Реформи Петра Могили.

Мета: характеризувати особливості духовного життя в українських землях; визначати причини, сутність та наслідки Берестейської церковної унії 1596 р.; порівнювати перебіг процесів Реформації і контрреформації в європейських країнах та в українських землях; називати дати утворення греко-католицької церкви, імена найвідоміших діячів культури та церкви; виховувати почуття поваги до різних релігійних конфесій.

Актуалізація опорних знань.

Мотивація навчальної діяльності.

Пригадаймо!

- Визначте основні причини кризового стану Православної церкви у XVI ст. Як вплинула на ситуацію Люблінська унія?
- Назвіть причини загострення кризи Православної церкви у XVI ст.
- Поясніть, чому Пересопницьке Євангеліє вважають перлиною духовної спадщини українського народу.
- Назвіть основні причини виникнення православних братств.

Вивчення нового матеріалу

Православ'я поступово втрачало свої позиції, і це відбувалося на тлі зміцнення позицій католицизму. Метою унії на цьому етапі стало приєднання православної церкви до католицької з обов'язковим визнанням верховенства папи римського. За цієї умови Ватикан розширив би сфери впливу на Схід, і помітно збільшилася кількість мирян. Цю унію активно підтримував польський король, бо вона відкривала шлях до окатоличення українського населення.

Робота зі схемою

Словникова робота

Собори – збори, з'їзд представників духовенства християнської церкви

Греко-католицька церква – церква утворена на українських і білоруських землях у результаті Берестейської церковної унії 1596 р.

Полемічна література – літературно-публіцистична творчість церковно-релігійного та національно-політичного змісту в Україні XVI – XVII ст.

Робота з документом

Документ

«Після укладення унії розпочався масовий наступ на православну церкву. Унія насаджувалася силою, православні церковні маєтності передавалися уніатам, православні залишилися без вищої церковної ієрархії. Водночас уніати перебували в стані невизначеності, ніби між двома вогнями. Православні вбачали в них зрадників, а католики не вважали їх повноцінними громадянами... Католицька верхівка вбачала в греко-католицькій церкві лише засіб поширення власного впливу, а не самостійну церковну організацію.

Отже, форсований наступ католицизму на українські землі, що посилювався після укладення Люблінської унії, мав своїм наслідком ополячення та окатоличення українського народу, вів до загальної дезорганізації та занепаду православної церкви, яка катастрофічно втрачала роль осередку культурного життя, гаранта збереження національних традицій. Берестейська унія була для Польщі зручною формою посилення своєї влади на українських землях, розширення сфери впливу католицизму, а для частини православного духовенства — спробою підняти його престиж, подолати дискримінацію православних віруючих, вивести православну церкву із кризи».

Запитання

1. Поясніть, як і чому виникла греко-католицька церква.
2. Якими, на думку автора, були наслідки Берестейської унії 1596 р. для України?

Робота з візуальними джерелами. Церковні діячі 16-17 ст.

Іпатій Потій

Іов Борецький

Петро Могила

Наслідки Берестейської унії

- на українських землях створено третю церкву – уніатську;
 - втрата православною церквою ієрархів, утиски її вірян;
 - прихильники православ'я гуртувалися у боротьбі з уніатами;
 - уніати розпочали боротьбу з окатоличенням;
- полонізація українського населення

*Берестейська унія призвела до
великого духовного розколу української нації.*

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Робота з підручником. Кероване читання.

Опрацюйте текст підручника на стор. 29-31

Які заходи П. Могили сприяли зміцненню православної церкви?

Заходи Петра Могили щодо благоустрою церковного життя

- Петро Могила зайняв митрополиччу кафедру 1632 році.
- Перш за все він добився від королівської влади визнання вищої православної церковної ієрархії.
- У 1632 щойно обраний польський король Владислав IV підписав "Пункти заспокоєння руського народу", за яким українцям та білорусам поверталися втрачені після Брестської унії права.
- визнавалося право мати свого митрополита і єпископів.
- визначалися умови вирішення спорів між православними і греко-католиками щодо церков і земель.

Значення діяльності Петра Могили

- ❑ Діяльність Петра Могили була спрямована на розвиток церковного і культурного життя України.
- ❑ Недарма час, у який він був митрополитом, називають Могиллянською добою.
- ❑ Київська митрополія за Петра Могили була найбільш самостійною і авторитетною.
- ❑ Українська православна церква в середині XVII ст. стала значною силою національно-релігійного звільнення.
- ❑ Невипадково основним гаслом Національно-визвольної війни українського народу проти Речі Посполитої, яка почалася в 1648 р., була боротьба за віру.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/gEuB5ys0OjQ>

1. Як ви вважаєте, чи була церковна унія на той час необхідною?
2. Чи можливо було розв'язати суперечки тогочасного церковного життя іншим шляхом?

Домашнє завдання

- Прочитати §5
- Складіть історичний портрет Петра Могили.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу
nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!